

...sanden
...schap, o., hoe
een bewijs van
Ne'derlands
Nederland
de Ne' I.
de

WELKOM!

LESDOEL

In deze presentatie vind je uitleg over **doel** en **publiek** bij het schrijven of spreken van een tekst

- *Je kent verschillende tekstdoelen en soorten publiek.*
- *Je kunt een tekst schrijven die je hierop aanpast.*

WELKE VERSCHILLEN KUN JE
BEDENKEN TUSSEN DEZE BLADEN?

ER BESTAAN VEEL VERSCHILLENDE SOORTEN
TEKSTEN... WAT VRAAGT DAT VAN DE
SCHRIJVER VAN EEN TEKST?

SOMMIGEN TEKSTEN KRIJGEN VEEL (SOORTEN) MENSEN TE LEZEN. OOK IS EEN TEKST SOMS VOOR EEN SPECIFIEKE GROEP GESCHREVEN.

*WELKE MENSEN HEBBEN MET JOUW EVENEMENT TE MAKEN?
EN TOT WIE RICHT JIJ JE IN JOUW BETOOG?*

A top-down view of a desk setup. On the left, a silver laptop with a black keyboard is partially visible. In the center, a white spiral-bound notebook is open, with a black pen resting on it. To the right, a red coffee cup filled with coffee and foam sits on a matching red saucer. Below the saucer, a white computer mouse is visible. The desk surface is a light-colored wood grain.

TEKST SCHRIJVEN

WAAR ZOU DE SCHRIJVER OP MOETEN LETTEN?

DOEL EN PUBLIEK

- **Publiek** → stem je taalgebruik af
 - Wie gaat de tekst lezen?
(leeftijd/geslacht/niveau van mogelijke lezers)
 - Wat weet mijn publiek en wat niet?
 - Wat vindt mijn publiek interessant?
- **Lay-out!** (Krantje van een kinderdagverblijf vraagt iets anders dan brochure van de Rabobank)
- **Tekstdoelen**
 - Wat is het belangrijkste schrijfdoel?
 - Welke info heb je nodig om dat doel te bereiken?
 - Hoe presenteer je de info om dat doel goed te bereiken?

Je houdt dan rekening met het publiek en je schrijfdoel.

**BESCHOUWENDE TEKST
= LEZER EEN MENING LATEN VORMEN**

TEKSTDOEL?

- Informeren
- Instrueren
- Amuseren
- Overtuigen
- Beschouwen
- Activeren

Spring maar achterop! OPEN DAGEN

Geef je op via je basisschool

Vrijdag 26 januari 2018

14.00 - 16.30 uur en 18.30 - 21.00 uur

Zaterdag 27 januari 2018

09.30 - 12.00 uur

KOM
OP TIJD!

Gehakt- taart

Ingredienten

- 500 gram gehakt
- 4 teentjes knoflook
- 2 grote uien
- 2 el olijfolie
- 2 tl kaneel
- 2 tl komijn (djinten)
- Zout en peper
- 1 tl kerrie
- 3 el gesnipperde koriander
- 3 el gesnipperde peterselie
- 10 velletjes bladerdeeg
- 50 gr boter
- 1 klein blikje tomatenpuree
- 100 gram rozijnen

Bereidingswijze

- Verwarm de oven voor op 200°C.
- Verhit de olie in een wok en fruit de gesnipperde ui en knoflook met het gehakt tot het gehakt rul is. Roer de specerijen, de tomatenpuree en de rozijnen door het gehakt en voeg een beetje water toe.
- Laat het mengsel circa 5 minuten zachtjes pruttelen tot bijna al het vocht verdampend is.

TEKSTDOEL?

- Informeren
- Instrueren
- Amuseren
- Overtuigen
- Beschouwen
- Activeren

TEKSTDOEL?

- Informeren
- Instrueren
- Amuseren
- Overtuigen
- Beschouwen
- Activeren

WIE ZIJN WE?

Vluchtelingenwerk Vlaanderen zet zich in voor mensen op de vlucht voor oorlog, geweld en vervolging. We doen dit niet alleen maar met een dertigtal lidorganisaties en heel wat enthousiaste vrijwilligers. Samen verhogen we de druk op het beleid en sensibiliseren we het ruime publiek. We werken mee aan kwalitatieve opvang en zijn actief rond integratie. We ondersteunen iedereen die asielzoekers en vluchtelingen bijstaat.

LEDEN

ORGANISATIES

Amnesty International Vlaanderen · Asielzoekers Integratie Zerst (AZIZ) · Beweging.net · Bond Zonder Naam (BZN) · Caritas International · Caritas · CAW Antwerpen · CAW Brussel · CAW Limburg · Comvivaal · De Tinten · Dokters van de Wereld · EVA-centrum · Gardano · Hand in Hand · VAKA · Jesuit Refugee Service (JRS) · Living vzw · Liga voor Mensenrechten · Limburgs Platform voor Vluchtelingen · Medimmigrant · Mentor Escal · Minderbedenforum · Minor Ndako & Juna · ORBIT vzw · Protestants Sociaal Centrum Brussel · Sint-Egidiegemeenschap · Sociale dienst van de Socialistische Solidariteit (SESO) · Solentra UZ Brussel · Solidariteit Onthaalhuis Christus Koning (SOCK) · Steunpunt Integratie Asielzoekers Lubbeek (SIAL) · Vlaams ABVV · Vlaams Steunpunt Lokale Netwerken · Vluchtelingen Ondersteuning Sint-Niklaas (VLOS) · Vluchtelingenwerkgroep Wetteren · Werkgroep Merchieem Multicultureel · Werkgroep Vluchtelingen Gent

PERSONEN

Dirk Adriaenssen · Daniël Alliet · Ann Cox · Liefke Dolmans · Dirk Jacobs · Sarah Lamote · Farah Laporte · Alketa Molla · Paul Putaer · Liesbet Wuyts · Anne Van Lancker · Karen Mets · Titty Rooze

VRAGEN?

VLUCHTELINGEN INFOLIJN

Heb je een vraag over asielgerelateerde thema's? Dan kan je terecht bij de Vluchtelingen Infolijn. Elke werkdag tussen 10u en 12u en tussen 14u en 16u.

02 225 44 00 of info@vluchtelingenwerk.be

ASYLUM INFO

Wil je meer weten over de asielprocedure in België? Of wil je asielzoekers begeleiden in een taal die ze begrijpen? Hier vind je correcte informatie over de asielprocedure in zeven talen.

WWW.ASYLUMINFO.BE

Vluchtelingenwerk
VLAANDEREN

Vluchtelingenwerk Vlaanderen vzw
Kruisveldstraat 75, 1210 Brussel
T 02 225 44 00 | F 02 201 03 70
info@vluchtelingenwerk.be

BE06 5230 8058 2922
www.vluchtelingenwerk.be/giften

WWW.VLUCHTELINGENWERK.BE

VLUCHTELINGENWERK
VLAANDEREN

Vluchtelingenwerk
VLAANDEREN

TEKSTDOEL?

- Informeren
- Instrueren
- Amuseren
- Overtuigen
- Beschouwen
- Activeren

SABINE, AN EN DORIEN MOESTEN VERDER
NA EEN HERSENBESCHADIGING

**“Niet praten,
niet lopen,
ik kon niks meer
toen ik uit de coma
ontwaakte.
Wat was er met me
gebeurd?”**

Een hersenbloeding, een ongeluk, een beroerte... Deze vrouwen hadden daarna zo'n ernstig hersenletsel, dat ze hun leven een compleet andere invulling moesten geven.

SABINE KREEG ZES JAAR GELEDEN EEN **HERSENBLOEDING**.

Sabine (52): "Ik heb altijd gewerkt als laborante. Een drukke job, met veel avond- en nachtdiensten. Maar dat vond ik niet erg: zo had ik overdag meer tijd voor m'n kinderen.

Heb ik te veel hooi op m'n vork genomen? Ik weet het echt niet. Ik hield van mijn werk, was gezond en zat goed in m'n vel. Er was geen reden waarom ik er niet voor honderd procent voor zou gaan. Op geen enkele manier voelde ik aankomen wat er zou gebeuren. Zelfs die bewuste dag niet. Ik genoot van mijn vrije tijd. Ik had wat in huis gewerkt, was bij familie op bezoek geweest en wilde nog even genieten van een warm bad voor de kinderen thuiskwamen. Allemaal heel ontspannen. En toch ging op dat moment het licht uit in mijn hoofd. Achteraf hoorde ik dat mijn dochter me heeft gevonden. In bad, dus eigenlijk heb ik nog geluk gehad - voor hetzelfde geld was ik verdrinken. In het ziekenhuis volgde het verdict: ik had een zware hersenbloeding gehad, en was weggerakt in een coma. Of het weer zou goedkomen, en of ik er wat aan zou overhouden, dat was toen nog heel onduidelijk. Pas toen

ik weer wakker werd, bleek hoe groot de schade was: ik kon niks meer. Niet meer praten, niet meer stappen... ik kon me zelfs niet meer wassen. Dat is hard, als je gewend bent om zelfstandig door het leven te gaan. Vijf weken moest ik in het ziekenhuis blijven, en nadien nog zes maanden in een revalidatiecentrum. Toen kon ik eindelijk weer terug naar huis. Maar ook dat was niet evident: mijn man en kinderen kregen een heel andere vrouw en maam terug dan degene die ze gewend waren. Vooral mijn dochter had het moeilijk, en gedroeg zich heel afstandelijk. Ik begreep er niets van, maar de psycholoog omschreef het later als een soort rouwproces: ze moest afscheid nemen van de moeder die ik vroeger was, en leren omgaan met de nieuwe situatie.

Intussen zijn we vijf jaar verder, en gaat het een stuk beter. Ik kan weer korte afstanden stappen, en praten lukte vrij goed. Natuurlijk heb ik ook nog beperkingen. Mijn rechterkant blijft volledig verlamd, en ik heb aan mijn hersenbloeding een vorm van epilepsie overgehouden. Maar daar heb ik mee leren omgaan. Ik kan eindelijk weer zeggen dat ik gelukkig ben. Ik geniet van de kleine dingen - eens een lijnje gaan eten met mijn man, of een kop koffie gaan drinken. En ik durf weer te dromen van de toekomst. Ik zou dit jaar graag weer gaan werken. Een dag of een paar uur per week moet lukken. Misschien kan ik een vorm van begeleid werken doen in een labo. Ik weet wel dat het nooit meer zal worden zoals vroeger. Maar het gevoel om weer een beetje mee te draaien, zou voor mij heel veel betekenen."

AN RAAKTE OP HAAR NEGENDE BETROKKEN BIJ EEN
ZWAAR VERKEERSONGEVAL.

An (38): "Van mijn ongeluk zelf herinner ik me niets meer. Ook de jaren daarna zijn wazig. Ik weet dat ik een aantal maanden in een coma heb gelegen. En dat ik, toen ik weer wakker werd, niets meer kon. Niet meer lopen, niet meer praten, niet meer eten. Het werd bovendien heel snel duidelijk dat ik nooit meer de oude zou worden, omdat de schade aan mijn hersenen te groot was. Ik heb dat toen allemaal niet zo beseft, maar voor mijn ouders moet het een gigantische klap geweest zijn. Er volgden lange maanden van revalidatie. Heel langzaam begon het een beetje beter te gaan. Ik kon nog steeds niet praten, maar leerde me wel zelfstandig te verplaatsen met een rolstoel. Daardoor kon ik weer naar school, al moest ik overschakelen naar het bijzonder onderwijs. Het leek aanvankelijk goed nieuws, een manier om weer in contact

te komen met 'gewone' kinderen. Maar ik kreeg het op die school heel moeilijk. Ik kon op geen enkele manier mee met de andere kinderen, ik kon niet met hen spelen, niet met hen praten, ik heb moeten smvaarden dat er voor mij geen 'normale' toekomst meer was weggelegd. Dat was alweer een zware klap. Gelukkig ben ik wel altijd thuis kunnen blijven wonen. Dat heb ik te danken aan mijn ouders, die ontzettend veel voor me hebben gedaan. Ze zijn me ook altijd blijven motiveren om naar de revalidatie te gaan. Zo kwam er de jaren nadien toch nog wat verbetering in mijn situatie. Ik kon nog steeds niet praten, maar leerde wel opnieuw de letter 'a' uitspreken. Daardoor kon ik nu min of meer mijn eigen naam zeggen. En ik leerde weer stappen, zij het met de nodige ondersteuning. Maar verder heb ik nog steeds voor

TEKSTDOEL?

- Informeren
- Instrueren
- Amuseren
- Overtuigen
- Beschouwen
- Activeren

TechEddie

Eddie, er is iets mis met deze strip.

Er staat geen grap in het laatste plaatje.

042 bèta

Dit is de bètaversie. Release candidate 1 krijgt in het laatste plaatje een ijzersterke grap.

042/Herman Roozen // Comic House Oosterbeek

INDELING BOUWPLAN

1. Onderwerp van de tekst
2. Deelonderwerpen (alinea's)
3. Uitwerking per deelonderwerp (alinea)
4. Slot

Puntjes op de i door:

5. Sterke slotzin
6. Maak de lezer aan het begin al nieuwsgierig
7. Spreek de lezer aan
8. Pakkende titel

Tip: verbind de onderdelen 'lekker' aan elkaar. Varieer daarvoor in woordgebruik. Je kunt ook signaalwoorden gebruiken (ook, verder, bovendien, ten eerste/ten tweede, daarom, bijvoorbeeld enz.)

FORMEEL EN INFORMEEL TAAALGEBRUIK

→ BEDENK DE 'ANDERE' VARIANT

BEDENK VOOR HET FORMELE WOORD EEN INFORMELE, EN ANDERSOM.

- Beste
- Gauw
- Jammer genoeg
- Uitleggen
- Bedankt alvast

- Onlangs
- Verzoek
- Met betrekking tot
- Bij voorkeur
- Met vriendelijke groet

- Beste *geachte*
- Gauw *spoedig*
- Jammer genoeg *tot mijn spijt*
- Uitleggen *toelichten*
- Bedankt alvast *bij voorbaat (hartelijk) dank*

- Onlangs *een tijdje geleden*
- Verzoek *vraag*
- Met betrekking tot *over*
- Bij voorkeur *het liefste*
- Met vriendelijke groet *Groetjes*

FORMEEL EN INFORMEEL TAAALGEBRUIK

Een zakelijke tekst heeft een van deze doelen: _____, _____, _____, _____ en _____.

De personen voor wie een tekst is geschreven noem je het _____. Het doel van een tekst en de beoogde lezersgroep bepalen de _____ van de tekst; voor het schrijven bepaal je welke informatie voor de lezer (waarschijnlijk) bekend is en welke informatie je nodig hebt om je doel te bereiken. Ook in je _____ houd je rekening met doel en lezers: je woordkeuze is van een aangepast niveau en sluit aan bij wat je met de tekst wil bereiken.

Om een tekst aantrekkelijk te maken voor lezers is een goede _____ van groot belang. Door voldoende _____ in te voegen en door per deelonderwerp een nieuwe _____ te beginnen wordt de tekst veel overzichtelijker. Daarnaast kunnen ook titels voor onderdelen in van de tekst (zogenoemde _____) de lezer houvast bieden.

Ook is de manier waarop schrijvers een tekst _____, dus hun zinsopbouw en woordkeuze, van grote invloed op de lezers. Zo wordt een tekst met veel passieve zinnen vaak als onpersoonlijk ervaren. Wanneer keer op keer hetzelfde woord wordt gebruikt en er dus een geringe _____ in woordkeuze is, zullen lezers ook snel afhaken.

Bij een bepaald schrijfdoel kies je het _____ die daar het best bij past. Je schrijft een e-mail als je iemand snel iet wilt laten weten en een zakelijke brief voor een formeel verzoek. Ieder tekstsoort heeft zijn eigen _____. Langere teksten bestaan over het algemeen uit drie delen: _____, _____, en _____. Het maken van een _____ voor je begint te schrijven helpt je om je tekst een duidelijke structuur te geven.

Een zakelijke tekst heeft een van deze doelen: **informer**, **instrueren**, **activeren**, **overtuigen**, **beschouwen**, **amuseren**. De personen voor wie een tekst is geschreven noem je het **publiek**. Het doel van een tekst en de beoogde lezersgroep bepalen de **inhoud** van de tekst; voor het schrijven bepaal je welke informatie voor de lezer (waarschijnlijk) bekend is en welke informatie je nodig hebt om je doel te bereiken. Ook in je **taalgebruik** houd je rekening met doel en lezers: je woordkeuze is van een aangepast niveau en sluit aan bij wat je met de tekst wil bereiken.

Om een tekst aantrekkelijk te maken voor lezers is een goede **lay-out** van groot belang. Door voldoende **witregels** in te voegen en door per deelonderwerp een nieuwe **alinea** te beginnen wordt de tekst veel overzichtelijker. Daarnaast kunnen ook titels voor onderdelen in van de tekst (zogenoemde **tussenkopjes** de lezer houvast bieden.

Ook is de manier waarop schrijvers een tekst **formuleren** (dus hun zinsopbouw en woordkeuze) van grote invloed op de lezers. Zo wordt een tekst met veel passieve zinnen vaak als onpersoonlijk ervaren. Wanneer keer op keer hetzelfde woord wordt gebruikt en er dus een geringe **variatie** in woordkeuze is, zullen lezers ook snel afhaken.

Bij een bepaald schrijfdoel kies je het **tekstsoort** dat daar het best bij past. Je schrijft een e-mail als je iemand snel iet wilt laten weten en een zakelijke brief voor een formeel verzoek. Ieder tekstsoort heeft zijn eigen **opbouw**. Langere teksten bestaan over het algemeen uit drie delen: **inleiding**, **middenstuk** en **slot**. Het maken van een **bouwplan** voor je begint te schrijven helpt je om je tekst een duidelijke structuur te geven.

**LEKKER
GEWERKT!**

*goed
gedaan
toppers*